Bestuderen van voorschriften afgeleverd buiten het arts-patiëntcontact

Haio: TRUIJENS Joachim , KUL
Promotor: AVONTS Dirk
Praktijkopleider: DE VOGELAERE Roland , VAES Griet

Context: Tijdens mijn HAIO-jaren viel het mij regelmatig op dat patiënten aan de balie of telefonisch artsen vragen om een voorschrift te schrijven zonder consultatie. De artsen zelf vonden dat dit een belangrijk deel van hun tijd innam maar schreven wel de voorschriften voor.

Onderzoeksvraag: Hoe groot is het fenomeen, van herhaalvoorschriften zonder consultatie, in de praktijk en wat zijn de ideë?n van artsen en patiënten hierover?

Methode: Eerst wordt een literatuuronderzoek uitgevoerd. Het onderzoek loopt over twee praktijken (Lanaken en Gent) waardoor tweemaal een registratie is gebeurd. In Lanaken wordt aan 8 apothekers gevraagd om ??n maand lang te noteren welke patiënten, waarvan geweten is dat ze patiënt zijn in de praktijk, medicatie halen zonder voorschrift. Deze patiënten worden gecontacteerd, gevraagd voor hun toestemming tot medewerking en wordt er een interview afgenomen. Van de apotheek wordt er een lijst meegegeven welke medicatie zij het laatste jaar afhaalden. Uit hun medisch dossier wordt hun voorgeschiedenis en chronische medicatie gehaald. In Gent wordt in de praktijk een maand lang genoteerd welke patiënten voorschriften komen halen zonder consultatie. Deze patiënten worden gecontacteerd met de vraag tot toestemming, een interview en uit hun medisch dossier wordt hun voorgeschiedenis, chronische medicatie, consultatiemomenten met voorgeschreven medicatie en alle medicatieaanvragen zonder consultatie gehaald.

Resultaten: Uit de interviews komen verschillende redenen naar voor waarom patiënten voorschriften afhalen zonder consultatie. Deze vallen samen te vatten in volgende categorie?n: 1)Bewust vermijden van consultaties, 2) op consultatie komen geeft geen toegevoegd nut, 3) te hoge medicatie-inname waardoor medicatie sneller opraakt, 4) praktische redenen en 5) het wordt toegelaten door de huisarts. Artsen geven voorschriften zonder consultatie omdat het hen werk bespaart en/of omdat ze er nog geen negatieve ervaringen van hebben ondervonden. De meeste patiënten geven aan dat als de arts hen een voorschrift geeft zonder consultatie hij/zij dat doet omdat het medisch gezien toegelaten is. Indien de arts hen toch vraagt om op consultatie te komen, interpreteren ze dat als noodzakelijk voor hun behandeling en nemen ze dit de arts zelden kwalijk. Artsen vinden dat patiënten minimum 2x/jaar op consultatie moeten komen. Ongeveer 1/4 van de patiënten voldoet niet aan deze norm. Er wordt meer medicatie voorgeschreven zonder consultatie dan met consultatie. Gekeken naar de relatieve cijfers valt op dat anti-infectieuze medicatie, psychofarmaca en pijnstillende medicatie meer voorgeschreven worden zonder dan met consultatie.

Conclusie: Op basis van de interviews en de gegevens uit de medische dossiers wordt een poging gedaan om de verschillende patiënten te categoriseren in vier verschillende groepen: 1) Komen voldoende op consultatie, vragen weinig voorschriften zonder medicatie 2) Komen voldoende op consultatie, vragen veel voorschriften zonder consultatie 3) Komen weinig op consultatie, vragen weinig voorschriften zonder consultatie 4) Komen weinig op consultatie, vragen veel voorschriften zonder consultatie